

MALOLJETNICI I MLAĐI PUNOLJETNICI S POREMEĆAJIMA U PONAŠANJU U TRETMANU SOCIJALNE SKRBI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Marija Koren Mrazović

Ministarstvo rada i socijalne skrbi RH

Zagreb

Sažetak

Rad se bavi prikazom pojave maloljetničke delinkvencije i osoba s poremećajima u ponašanju u tretmanu centara za socijalnu skrb i njihovih podružnica i ureda u Republici Hrvatskoj, s posebnim osvrtom na problematiku u radu socijalnih pedagoga/defektologa i socijalnih radnika koji izvršavaju poslove skrbi o spomenutoj skupini mladeži.

Izvršena je usporedba pokazatelja koji govore o kretanju/zastupljenosti pojave u razdoblju 1994.-1998. godine, kao i zastupljenosti poslova na provođenju odgojnih mjera izrečenih maloljetnicima i mladim punoljetnicima u navedenom razdoblju. Značajno je istaći da je prema pokazateljima Državnog odvjetništva RH posljednjih godina (počev od 1992. i 1993. kada je izrazit trend porasta maloljetničke delinkvencije) uslijedio kontinuirani pad maloljetničke delinkvencije. U skladu s evidencijom službe socijalne skrbi bilježi se porast broja djece i mladeži s poremećajima u ponašanju prema kojima se, uz mjere kazneno pravne zaštite, provode mjere obiteljsko pravne zaštite ili se roditelji obraćaju za pomoć kroz savjetovanišni rad, zbog poteškoća u odgoju djece, te kriza u adolescenciji. Umjesto zaključka bit će istaknuta problematika u radu i prijedlozi temeljem iskustvenih spoznaja socijalnih pedagoga i socijalnih radnika - izvršitelja zadaća u centrima za socijalnu skrb na zaštiti djece i mladeži s poremećajima u ponašanju.

Ključne riječi: poremećaji u ponašanju, djeca, socijalna skrb

I UVOD

Poznata je činjenica da je od pamtivjeka bilo mladih (ali i starih) koji se nisu lako ili se uopće nisu mogli prilagoditi socijalnim uvjetima življenja, poštovanju normi i pravila, uvažavanju klasničnih vrednota i sistema vrijednosti, dakle koji su unatoč snažnim društvenim pritiscima u prošlosti zastranili/odstupali po svom ponašanju.

O tome je govorio i Grčki filozof Sokrat kojem se pripisuje citat, a koji to ilustrira na svoj način kad kaže: "Djeca sada vole luksuz, loše se vladaju, preziru autoritet. Pokazuju nepoštovanje prema starijima i više vole brbljati nego učiti." (Marković, 1984)

Dakle, bilo je uvijek mladih koji su se po svom ponašanju izdvajali iz većine, ali to je i iz kuta promatranja odraslih, koji osporavaju njihovo ponašanje, odnosno smatraju da im je potrebna pomoć zajednice.

Bilo je uvijek onih čija su odstupanja bila bezazlena kao i onih koji su pokazivali vrlo intenzivne poremećaje u ponašanju, organizirali se u pokrete s oznakama mladenačke podkulture i kontrakulture (maloljetničke skupine i "bande"), uz agresivne istupe sa svojim posebno dogovorenim/stvorenim ili oponašanim pravilima ponašanja, idealima, pa sve do negiranja svega pozitivnog i klasničnih vrednota koje su stoljećima stvarane.

Danas mladi sve češće traže neograničenu slobodu, puni su agresije prema svijetu oko sebe, agresivni su na svoju sredinu pa i na one najbliže u obitelji, usmjereni su na materijalno i zadovoljštinu traže u sredstvima koja im stvaraju privid i iluzije lijepog i "užitke kratkog daha".

Sve češće se čuju razgovori roditelja o njihovoj nemoći, o tome da im stvari u odgoju djece "izmiču kontroli", da se osjećaju neuspješnim roditeljima, a da pri tome ne znaju kako utjecati na promjenu situacije kao i od koga i gdje zatražiti te